

PROPOZYCJE ZAJĘĆ I ZABAW NA 29.03.2021 r.

TEMATYKA KOMPLEKSOWA : WIELKANOC

TEMAT DNIA: PISANKI KRASZANKI

Cele :

- kształtowanie wartości związanej z wyrażaniem i przeżywaniem radości; rozwijanie słownika czynnego;
- poznanie tradycji związanych z Wielkanocą;
- wyrażanie radości z uczestnictwa w zabawach plastycznych;
- rozwijanie percepcji wzrokowej;
- poznanie różnych rodzajów jajek i ptaków, które je znoszą

I. Dlaczego przed Wielkanocą malujemy jajka? – zabawa słownikowa.

Macie jakieś propozycje odpowiedzi na to pytanie? Jestem bardzo ciekawa Waszych odpowiedzi :) Jakie są zwyczaje malowania pisanek w Waszych domach?

A to moja odpowiedź na to pytanie, chociaż wiem, że Wy też wiecie i odpowiecie równie dobrze :)

Podanie greckie z X wieku zapewnia, że zwyczaj malowania jaj na Wielkanoc zapoczątkowała Maria Magdalena, której przy grobie Chrystusa ukazał się anioł i powiedział: „Nie płacz, Maryjo! Chrystus zmartwychwstał”. Uradowana pobiegła do domu i ze zdziwieniem stwierdziła, że wszystkie jajka, jakie miała w misce, zabarwiły się na czerwono. Wyniosła je na drogę i podarowała przechodzącym właśnie apostołom. Oznajmiła przy tym nowinę o zmartwychwstaniu. Czerwone jajka zamieniły się w ptaki, które, ćwierkając, wyfrunęły z rąk apostołów i uniosły w niebo. Odczytano to jako znak, że po śmierci następuje zmartwychwstanie i nowe życie.

Najstarsze pisanki - datowane na III w. - odnaleziono w grobowcach i wykopaliskach w Asharah na Bliskim Wschodzie. Sztuka zdobienia jajek znana była Egipcjanom, Persom, Chińczykom, Fenicjanom, Grekom i Rzymianom. Najdawniejsze polskie pisanki pochodzą z X w., choć przyjmuje się powszechnie, że zdobienie jaj było znane Słowianom już wcześniej. Fragmenty najstarszych pisanek odnaleziono pod Wrocławiem i Opolem.

CO MOŻNA ZROBIĆ Z PISANKĄ

Pisanki dawano w podarunku jako dowód życzliwości i sympatii. Dostawali je członkowie rodziny, dzieci chrzestne, osoby zaprzyjaźnione. Jeśli chłopakowi podobała się jakaś panna, oznajmiał jej o tym, wręczając pisanek. Jeżeli dziewczyna ją przyjęła i w zamian dała swoją, znaczyło to, że odwzajemnia uczucia kawalera. Ale tylko panny na wydaniu mogły robić pisanki!

„Kogo kocham i miłuję, temu jajko podaruję.”

Pisanki służyły do zabawy w „taczanki”. Turlało się po stole malowane jaja, zderzając je ze sobą. Wygrywał ten, czyja pisanka pozostała niestłuczona. Znana też była zabawa polegająca na turlaniu jajek z opartej o ziemię deseczki. Wygrywało jajko, które potoczyło się najdalej.

*„Zwyczaj malowania jaj wielkanocnych był powszechny w narodzie” —pisze **Gloger** w „Encyklopedii staropolskiej” i podaje różne sposoby, do dziś zresztą stosowane, przygotowywania pisanek i kraszanek.*

„Rysują jajko rozpuszczonym woskiem, aby farba miejsc powoskowanych nie pokryła. Rysowanie zowią «pisanie», stąd nazwa «pisanki», tak jak dawnych «dzbanów pisanych» (...). Upowszechnione desenie mają swe nazwy od wzorów i podobieństw, rysują więc w gałązki, w drabinki, w wiatraczki, w jabłuszka, w serduszka, w kurze łapki itd. Jako narzędzi do pisania używają szpilek, igieł, kozików, szydeł, słomek i drewnienek”.

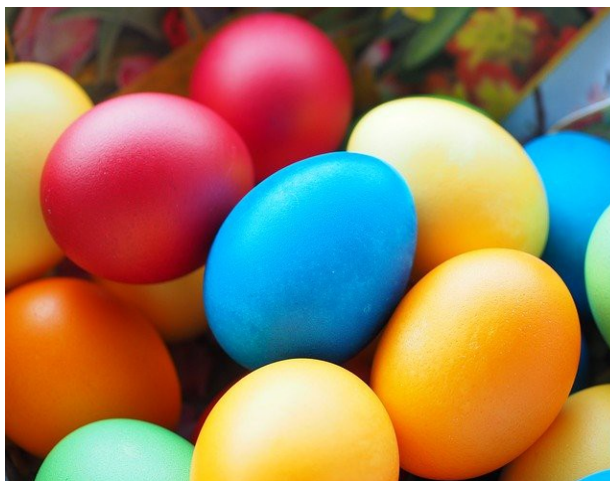
Rodzaje jaj wielkanocnych

Nazwy jaj wielkanocnych zależą od sposobu ich barwienia.

Kraszanki– jajka o czerwonej barwie, od staropolskiego słowa „krasić” – barwić, upiększać.

Malowanki– jajka jednobarwne o innych kolorach.

Skrobanki– na jednolitym tle kraszanki lub malowanki wyskrobuje się wzorek (np. Szpilka).

Wyklejanki– jajka z naklejonym obrazkiem z listków, sitowia, włóczki itp.

Pisanki– przed zanurzeniem jajka w barwnym roztworze robi się na nim wzory woskiem.

II. „Pisanki” – słuchanie wiersza Doroty Gellner.

Patrzcie,
ile na stole pisanek!
Każda ma oczy
malowane,
naklejane.
Każda ma uśmiech
kolorowy
i leży na stole grzecznie,
żeby się nie potłuc
przypadkiem
w dzień świąteczny.
Ale pamiętajcie!
Pisanki
nie są do jedzenia
Z pisanek się wyklują
świąteczne życzenia!

Pytania do wiersza:

- Jak wyglądały pisanki?
- Gdzie one leżały?;
- Dlaczego nie je się pisanek?;
- Czy u Was w domu już zrobiliście pisanki?

III. „Jajka małe i duże” – zabawa dydaktyczna.

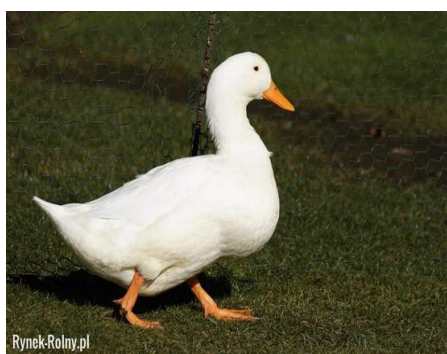
- Czy znacie nazwy ptaków, które zniosły te jajka?
- Połączcie jajko z właściwym obrazkiem;
- Ustawcie jajka od najmniejszego do największego;
- Patrząc na obrazki i na jajka, jaki wyciągacie wniosek?

Jajo przepiórcze

Jajo kurze

Jajo kacze

Jajo gęsie

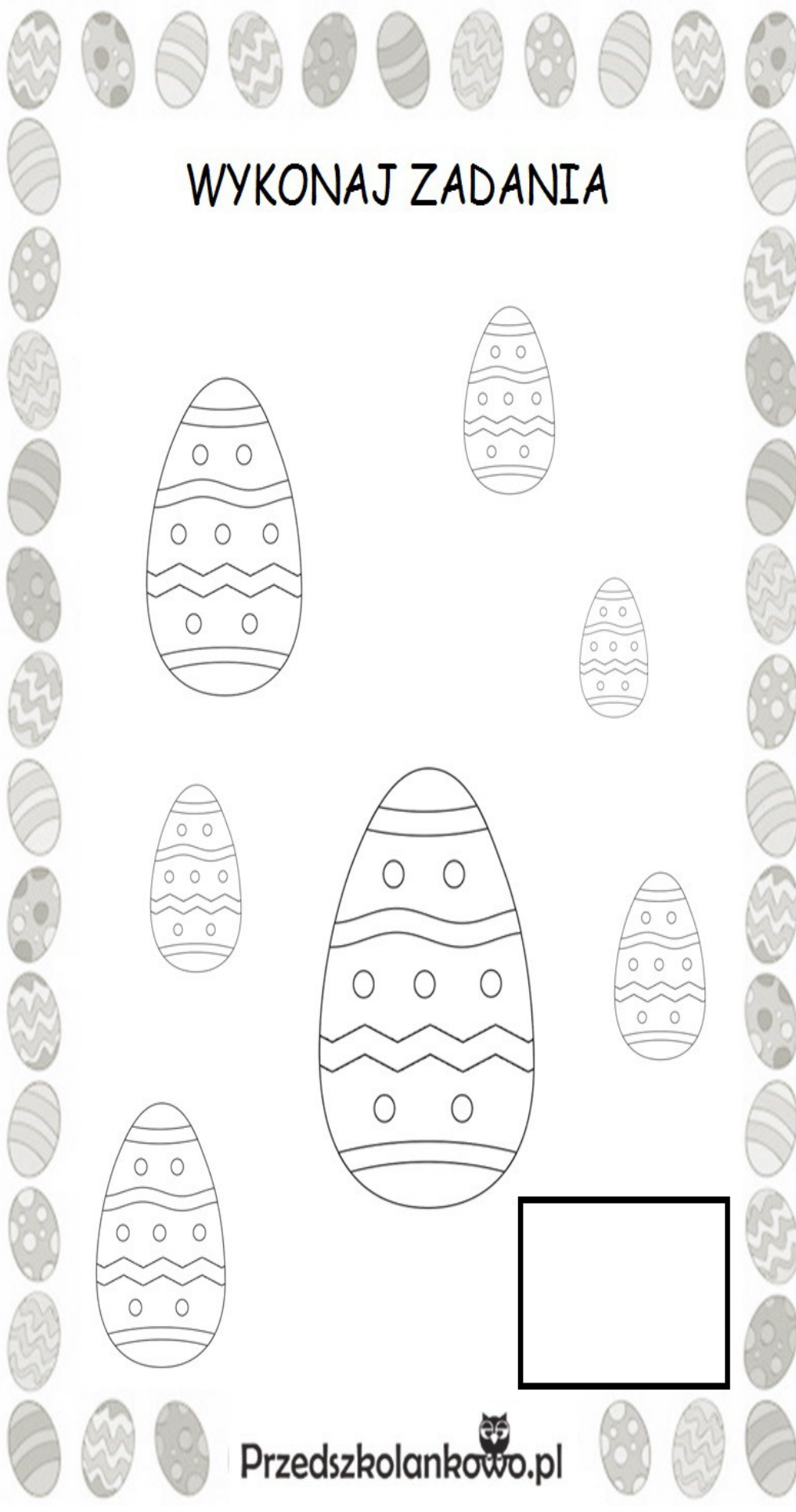
Jajo strusie

IV. „Nasze pisanki” – zabawa plastyczna.

Przygotowujemy dla dziecka 2 jajka – gotowane na twardo lub styropianowe. Gromadzimy również materiały, którymi można ozdobić jajka: włóczki, klej, farby, mazaki, cekiny, kolorowy papier itp. Dziecko wykonują prace według własnego pomysłu.

Jestem bardzo ciekawa waszych pisanek, na pewno będą przepiękne jak wszystkie Waszy prace :) Na koniec ma dla Was jeszcze kartę pracy

WYKONAJ ZADANIA

ZADANIA:

1. Policz pisanki.
2. W okienku na dole narysuj tyle kresek, ile jest pisanek.
3. Czerwoną kredką otocz w pętlę największą pisanke.
4. Zielną kredką otocz w pętlę najmniejszą pisanke.
5. Pozostałe pisanki pokoloruj na dowolny kolor.

